

تحلیل رابطه سرمایه اجتماعی با افزایش بهره‌وری واحدهای صنفی منتخب

علی اکبر اسماعیل آبادی^۱

چکیده:

سرمایه اجتماعی نقش مکمل، ملات و عامل پیوند سایر عوامل سرمایه نظیر سرمایه‌های اقتصادی (فیزیکی، مادی و پول و...) سرمایه فرهنگی و سرمایه انسانی و... می‌باشد. بنابراین در غیاب و یا نادیده گرفتن و بی توجهی به این منبع عظیم سرمایه، کارایی و اثربخشی (بهره‌وری) سایر منابع سرمایه از جمله سرمایه اقتصادی، فیزیکی و مادی را کاهش داده و موجب اتلاف و هدر رفت آن می‌گردد. پژوهش حاضر در پی بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و بهره‌وری واحدهای صنفی در استان مازندران می‌باشد. جامعه آماری مورد مطالعه شامل ۸۴ نفر از کارشناسان سازمان صنعت و معدن و تجارت استان و همچنین کارشناسان اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی شهرستان‌های استان می‌باشند. حجم نمونه بر اساس فرمول آماری ۷۰ نفر تعیین گردید و اعضای نمونه از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده است. روش تحقیق مورد استفاده از نوع توصیفی /پیمایشی و همبستگی بوده است. فرضیه اصلی پژوهش حاضر وجود رابطه بین سرمایه اجتماعی و بهره‌وری واحدهای صنفی و فرضیه‌های فرعی وجود رابطه بین هر یک از سه مولفه سرمایه اجتماعی با بهره‌وری واحدهای صنفی بوده است. برای آزمون فرضیه‌ها، به کمک نرم افزار Spss از روش پارامتری آزمون میانگین استفاده شده است و نتایج آزمون‌ها حاکی از آن است که بین سه متغیر بعد شناختی و ارتباطی و ساختاری و بهره‌وری، رابطه‌ای معنا دار وجود دارد و همچنین فرضیه اصلی پژوهش حاضر مورد تایید قرار گرفته است.

واژه‌های کلیدی: سرمایه اجتماعی، بهره‌وری، واحدهای صنفی

^۱دانشگاه آزاد اسلامی، واحد براجین، گروه مدیریت دولتی، قزوین، ایران

Analysis of the relationship between social capital and increasing the productivity of selected trade units

Abstract

Social capital is a complementary role, mortar and linking factor of other capital factors such as economic capital (physical, material and money, etc.), cultural capital and human capital, etc. Therefore, in the absence or ignoring and ignoring this A huge source of capital reduces the efficiency and effectiveness (productivity) of other sources of capital, including economic, physical and material capital, and causes its waste. The present study seeks to investigate the relationship between social capital and productivity of trade unions in Mazandaran province. The statistical population of the study includes ۸۴ experts of the Industry, Mining and Trade Organization of the province as well as experts of unions and trade unions of the cities of the province. . The sample size was determined based on the statistical formula of ۷۰ people and the sample members were selected by simple random sampling method. The research method used was descriptive / survey and correlation. The main hypothesis of the present study was the existence of a relationship between social capital and productivity of trade unions and sub-hypotheses. There was a relationship between each of the three components of social capital with the productivity of trade units. The mean has been used and the test results indicate that there is a significant relationship between the three variables of cognitive, communication, structural and productivity, and also the main hypothesis of the present study has been confirmed.

Keywords: Social capital, productivity, trade unions

مقدمه:

سال ۱۳۹۱ از سوی مقام معظم رهبری بعنوان سال تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی نامگذاری گردید. سرمایه انواع و اشکال متفاوت دارد که یکی از اشکال آن سرمایه اجتماعی می باشد. سرمایه اجتماعی بعنوان یکی از مهمترین منبع سرمایه در ابعاد توسعه اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی نقش بسزایی دارد. سرمایه اجتماعی نقش مکمل، ملات و عامل پیوند سایر عوامل سرمایه نظیر سرمایه های اقتصادی (فیزیکی، مادی و پول و...) سرمایه فرهنگی و سرمایه انسانی و... می باشد. بنابراین در غیاب و یا نادیده گرفتن و بی توجهی به این منبع عظیم سرمایه، کارایی و اثربخشی (بهره وری) سایر منابع سرمایه از جمله سرمایه اقتصادی، فیزیکی و مادی را کاهش داده و موجب اتلاف و هدر رفت آن می گردد. اهمیت پرداختن به موضوع سرمایه اجتماعی در جامعه اصناف در ایران بدلیل نقش و کارکرد هر یک از نهادهای مذکور از جمله نهاد بازار می باشد. نهاد بازار (شامل همه نهادهای اقتصادی جامعه) است. در هر جامعه ای، پیشرفت و ترقی اعضای آن، وابسته به اقتصاد آن اجتماع است و اگر توسعه اقتصادی وجود نداشته باشد، مشکلات بسیاری را به دنبال خواهد داشت؛ چرا که نهادهای اقتصادی، بخش وسیعی از جامعه را در اختیار و اقتدار خود دارند و همه نهادهای دیگر جامعه از نوسانات شدید اقتصادی متأثر می شوند. به عبارتی می توان گفت که تمام واحدهای تشکیل دهنده یک اجتماع، به نوعی از نظر اقتصادی با یکدیگر مرتبط و در تعامل شدید هستند. نرخ های تورم و رکود اقتصادی، نه تنها در کسب و

کار افراد تأثیر می گذارد، بلکه ممکن است در استواری نهاد خانواده و کیفیت آموزش و مراکز که خدمات ضروری مردم را فراهم می سازند نیز تأثیر عمیقی بر جای گذارد.

بیان مسأله

سازمان های کسب و کار در حوزه نظام اقتصادی قرار دارند لذا از تعاریفی که از سرمایه اجتماعی توسط دانشمندان متعدد صورت گرفت، نظریه بوردیو و پوتنام، هدف غائی از سرمایه اجتماعی را منفعت اقتصادی می دانند. چونکه در سازمان های کسب و کار (واحدهای صنفی) هدف غائی (علاوه بر مواردی همچون بقاء، رشد و نوآوری، رقابت، امنیت شغلی و...) سودآوری می باشد، بنابراین مطالعات بسیاری به اثرات سرمایه اجتماعی در سطح یک شرکت یا صنعت بر عملکرد پرداخته اند اما مطالعات کمتری سرمایه اجتماعی را به بهره وری در سطح فردی مرتبط کرده اند. مطالعات محدود انجام شده در این زمینه نشان دهنده تاثیر سرمایه اجتماعی بر کارایی و بهره وری نیروی انسانی است. در صورتیکه ماهیت سرمایه اجتماعی تلاش فرد در گروه و پذیرفتن قوانین و قواعد کار گروهی و در نهایت سودجویی از منافع جمعی می باشد. تحقیق حاضر بدلیل زیر برای نگارنده با اهمیت است: قریب به ۱۸ سال مسئولیت های مستقیم و تخصصی در حوزه اصناف داشته و بمنظور تکمیل زنجیره علم و تجربه و برطرف کردن بخشی از نیازهای ضروری و روز جامعه و خدمتی شایسته و بایسته به این بخش از فعالین اقتصادی ارتباط موضوع با رشته تحصیلی در زمینه کیفیت و بهره وری منجمله نگاه به مشتری،

اجتماعی در دل شبکه های روابط جمعی و گروهی شکل می گیرد و بحالت انفرادی معنی ندارد، لذا لازمه حصول به سرمایه اجتماعی تشکیل و یا پیوستن به اتحادیه ها، سندیکاها، انجمن ها، گروهها و احزاب و... می باشد. از آنجاییکه موضوع تحقیق مربوط به نقش سرمایه اجتماعی در افزایش بهره وری واحدهای صنفی می باشد لذا فرد صنفی جهت بهره گیری از سرمایه اجتماعی در افزایش بهره وری واحد صنفی می بایست در شبکه های جمعی و گروهی ایجاد ارتباط، اعتماد، تعامل و همکاری نماید. یکی از تشکل های جمعی در حوزه اصناف، اتحادیه های صنفی می باشند. تشکل های صنفی در ایران قدمت دیرینه دارند. سابقه این تشکل ها از لحاظ تاریخچه به قبل از اسلام و بعد از آن برمیگردد ولی بطور رسمی در سال ۱۳۵۰ بموجب قانون، اتاق اصناف بصورت رسمی تشکیل گردید و در بعد از انقلاب با تغییرات ساختاری و محتوایی تکامل یافته و در شرایط حاضر در قالب قانون نظام صنفی به فعالیت مشغولند. در بررسی ماهیت، محتوی و کارکرد این اتحادیه ها چنین بر می آید که نهادی رسمی است از سوی قانونگذار برای تنظیم امور اصناف تاسیس گردیده و ماهیتی خودجوش و غیر رسمی ندارد. اساس این تشکیلات شامل فرد صنفی، اتحادیه صنفی، مجمع امور صنفی، کمیسیون نظارت، هیات عالی نظارت، نمایندگان منتخب اصناف استان در شورای اصناف کشور و در نهایت شورای اصناف کشور می باشد. این قبیل تشکیلات رسمی ماهیتی عامرانه دارند و در واقع یک تشکیلات سلسله مراتبی می باشد. بنابر این انعطاف لازم را در استقرار و پیاده سازی نظام مشارکت ندارند و بدین سبب بنظر می رسد از لحاظ

مشارکت، سازماندهی گروهی و تقویت انسجام در گروه و... که از فاکتورهای کیفی در ارتقاء بهره وری محسوب می گردند. پرداختن به ضروریات جامعه از جمله مهمترین و با اولویت ترین ضروریات، پرداختن به فرامین مقام معظم رهبری با توجه به شعار سال مبنی بر تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی، سرمایه اجتماعی مهمترین سرمایه در بین اشکال مختلف سرمایه، امروزه مغفول مانده و نادیده گرفته می شود. تحلیل نقش و کارکرد تشکل های صنفی و پیشنهاد اصلاح ساختار و محتوی این تشکلهای در سطح قانون گذاری و اجرایی و یا احیانا معرفی تشکیلاتی جدید بدین منظور.

از سرجمع ۲۰۱۳۸۶۹ واحد صنفی در کشور (آمار روز) تعداد ۱۲۲۶۹۱ واحد در استان مازندران مستقر می باشند. لذا استان مازندران پنجمین استان کشور از لحاظ تعداد جمعیت صنفی از ۳۱ استان کشور میباشد. این جمعیت صنفی در قالب ۶۲۶ اتحادیه صنفی سازماندهی گردیدند که در ۱۷ شهرستان استان پراکنده بوده و هر شهرستان بصورت متغیر بین ۳۰ تا ۶۰ اتحادیه صنفی دارد. و از لحاظ تعداد اتحادیه در سطح کشور (۸۱۵۶ اتحادیه در کشور) مقام نخست را دارد. این اتحادیه ها در استان در قالب ۱۹ مجمع امور صنفی گرد هم می آیند. یعنی در هر شهرستان تعداد یک مجمع امور صنفی (به استثنای شهرستان سوادکوه با ۳ مجمع) و از لحاظ تعداد مجمع در کشور مقام چهارم را دارد (۳۹۲ مجمع در کشور)

لذا از لحاظ مطالعه موردی استان مازندران پایلوت بسیار خوبی در این زمینه می باشد. با توجه به توضیح فوق، نظر به اینکه سرمایه

پاتنام

اولین توصیه‌های پاتنام به بحث‌های سرمایه اجتماعی از اواخر مطالعات وی در طرح دولت محلی در ایتالیا آغاز شد. او با به‌کارگیری مفهوم سرمایه اجتماعی می‌خواست تفاوت‌های موجود در التزام شهروندی را با وضوح بیشتری به نمایش درآورد. او ابتدا به ارائه بحث‌های مفصل شواهد خود در مورد عملکرد نهادهای نسبی و سطوح التزام شهروندی پرداخت و سپس تعریف خود را از سرمایه اجتماعی ارائه کرد: سرمایه اجتماعی اشاره‌کننده به مشخصات تشکیلات اجتماعی است؛ مشخصاتی چون اعتماد، معیارها و شبکه‌ها که می‌توانند با تسریع فعالیت‌های هماهنگ، کارایی جامعه را بهبود بخشند. تعریف سرمایه اجتماعی توسط پاتنام در دهه ۱۹۹۰ کمی تغییر یافت. او در سال ۱۹۹۶ بیان داشت: منظور من از سرمایه اجتماعی، مشخصات زندگی اجتماعی - شبکه‌ها، معیارها و اعتماد - است که سبب می‌شود تا شرکت‌کنندگان در فعالیت مشترک کاراتری برای تعقیب اهداف مشترک خود وارد شوند. ۳ عنصر اصلی اولیه از سال ۱۹۹۳ تغییری نیافته‌اند اما عنصر جدید ارائه شده « شرکت‌کنندگان » است که در واقع به جای جامعه از منافع سرمایه اجتماعی سود می‌جوید. پس از این پاتنام در اثر معروف خود اینگونه می‌گوید: هسته اصلی سرمایه اجتماعی همان شبکه‌های با ارزش است... ارتباطات اجتماعی بر مولدیت افراد و گروه‌ها تأثیرگذار است. از نظر او، ارتباطات اجتماعی یعنی ارتباطات بین افراد، شبکه‌های اجتماعی و معیارهای تعامل و اعتمادی که ایجاد می‌شود.

ساختاری و محتوایی مناسب فعالیت در زمینه سرمایه اجتماعی نباشد. لذا مسئله اینستکه:

- اصناف در چه تشکیلات و پایگاه‌هایی تولید سرمایه اجتماعی نمایند؟

- در حال حاضر منابع تولید سرمایه اجتماعی برای اصناف کدامند؟

- دلایل ناکارآمدی اتحادیه‌های صنفی در تولید سرمایه اجتماعی چیست؟

- نقش اتحادیه‌ها در تبیین، ترویج، معرفی و آموزش این سرمایه عظیم به اصناف چگونه باشد؟

- راه‌های همگرایی، کارایی و اثربخشی منابع تولید سرمایه اجتماعی برای اصناف چیست؟

- چه سازمان یا تشکیلاتی می‌تواند وظیفه این همگرایی را بعهده بگیرد؟

لذا در این پژوهش به بررسی نقش سرمایه اجتماعی بر بهره‌وری واحدهای صنفی پرداخته و با استفاده از مدل ناهاپیت و قوشال سه بعد ساختاری، ارتباطی و شناختی را بر بهره‌وری مورد بررسی قرار می‌دهیم

چارچوب نظری تحقیق

مفهوم سرمایه اجتماعی از نگاه اندیشمندان

بورديو

بورديو به آسانی به مفهوم سرمايه اجتماعي دست يافت و در حالي که کلمن و پاتنام با سنت آمريکاي شمالي مشغول جست و جو در افکار سياسي و اجتماعي بودند، بورديو در واقع يک جامعه‌شناس اروپايي علاقه‌مند به مسئله دوام طبقه اجتماعي و ديگر انواع تعدی در مسئله بي‌عدالتي به شمار مي‌آيد.

تعريف واژه‌ها توسط بورديو، با توجه خاصي که به مفهوم سرمايه فرهنگي داشت، متفاوت از تعريف ديگران بود. وي در تحقيق به يادماندني خود در مورد ذائقه و تشخيص در ميان طبقه متوسط فرانسوي‌ها، که توجهي خاص به شاخص‌هاي عملي سرمايه اجتماعي کرده بود، فقط يک شاخص سرمايه اجتماعي را ارائه داد؛ عضويت در باشگاه‌هاي گلف که چرخ‌هاي زندگي حرفه‌اي را روغن‌کاري مي‌کرد. بورديو براي نخستين بار در سال ۱۹۷۳ سرمايه اجتماعي را اينگونه تعريف کرد: سرمايه اجتماعي عبارت است از سرمايه ارتباطات اجتماعي که در صورت لزوم حمايت‌هاي مفيد را ايجاد مي‌کند؛ سرمايه‌اي از مقبوليت و احترام که غالبا زماني که شخص مي‌خواهد توجه مردم را در يک موقعيت اجتماعي مهم جلب کند، ضروري است و شايد مانند پول در حرفه سياسي به کار آيد. او بعدا اين تعريف را اصلاح کرد و گفت: سرمايه اجتماعي عبارت است از مجموع منابع فيزيکي در دسترس فرد يا گروهی که داراي شبکه نسبتا بادوامی از ارتباطات نهادينه شده با آشنایي‌هاي دوجانبه محترم هستند.

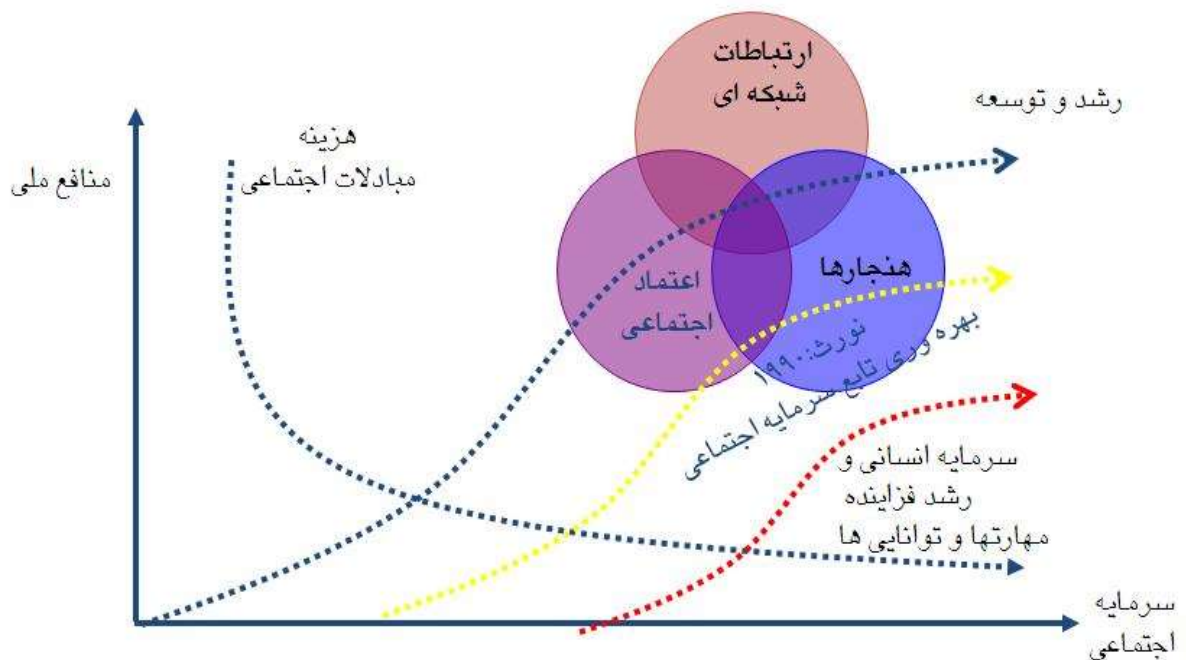
کلمن

همانند بورديو، علاقه کلمن به سرمايه اجتماعي ناشی از کوشش‌هاي وي در تشریح ارتباطات في مابين نابرابري اجتماعي و توفيقات در تحصيلات است. کلمن تعريف گسترده‌تری از سرمايه اجتماعي را در تاليف جامعه‌شناسي منطقي ارائه کرد. او سرمايه اجتماعي را به قرار زير تعريف کرد: مجموعه منابعي که همراه ارتباطات فاميلي و مؤسسات اجتماعي جامعه است و در توسعه اجتماعي و ادراکي کودک يا فرد جوان مفيد واقع مي‌شود. اين منابع براي افراد مختلف يکسان نبوده و در توسعه سرمايه انسان، کودکان و جوانان مزيت فوق‌العاده‌اي به حساب مي‌آيد. کلمن، اعتماد و تعهد را لازمه سرمايه اجتماعي يک گروه مي‌داند. به نظر او، سرمايه اجتماعي ترکيبي از ساختارهاي اجتماعي مانند اشکال سرمايه مولد است و بدون آن نيل به برخي از اهداف ميسر نيست.

سرمايه اجتماعي منبعي براي کنش افراد است. براي مثال، گروهی از افراد که واقعا به يکديگر اعتماد دارند در قياس با گروهی که فاقد چنين اعتمادی در بين خود هستند از قوای همکاري بيشتري با يکديگر برخوردارند. در يک اجتماع روستايي يک کشاورز علوفه را از کشاورز ديگر مي‌گيرد و ابزار و ادوات کار کشاورزي را به‌طور گسترده به يکديگر قرض مي‌دهند. سرمايه اجتماعي اجازه داده که هر کشاورز کارش را با حداقل سرمايه فيزيکي در قبال ابزارها و تجهيزات لازم انجام دهد. کلمن تاکيد مي‌کند که سرمايه اجتماعي ضرورتا از بافت ويژه‌اي برخوردار است. در واقع سرمايه اجتماع در رابطه اجتماعي و

کلمن، عواملی چون کمک، ایدئولوژی، اطلاعات و هنجارها به ایجاد و گسترش سرمایه اجتماعی کمک می‌کنند.

هنجارهای اجتماعی موجود بین گروه‌هایی که کار مشارکتی را تسهیل می‌کنند وجود دارد اما این ضرورتاً قابل انتقال به دیگر بافت‌ها نیست. کلمن بر سودمندی سرمایه اجتماعی به‌عنوان منبعی برای همکاری، روابط دوجانبه و توسعه اجتماعی تأکید می‌ورزد. به‌نظر

۱۹۹۰: تمپل: بین رشد اقتصادی و سرمایه اجتماعی رابطه مستقیم وجود دارد
 ۲۰۰۲: کناک: اعتماد یک متغیر کلیدی در رشد اقتصادی است
 ۱۹۸۹: گریپر و تولکوک: عدم اعتماد میان دولت و مردم موجب کاهش معنی داری در رشد اقتصادی می‌شود.
 ۱۹۹۷: کناک: ۱۲٪ افزایش در اعتماد بین مردم، موجب افزایش ۱٪ در آمد سالانه می‌شود.

شکل ۱-۱ مدل بوردیو-کلمن

و سرمایه اجتماعی سیگنال‌های مثبتی از خود نشان می‌دهد اما با توجه به این که به درستی مدیریت نمی‌شود، روند نزولی به خود می‌گیرد. آن چه که معلوم است، این می‌باشد که کشور ایران با

فرا تحلیل و روند سرمایه‌ی اجتماعی در ایران: سرمایه اجتماعی در ایران با توجه به بافت تاریخی و جغرافیایی و سیاسی کشور، بسیار نوسانی است. «در برخی از شرایط خاص سیاسی و تاریخی، همدلی

مختلف دچار نوسان بوده است. میزان دینداری، سطح تحصیلات، وضعیت طبقاتی و سن افراد از جمله مهم ترین عوامل موثر بر سرمایه اجتماعی بوده است. (سیاهپوش، ۹۹: ۱۳۸۷-۱۲۴)

روش تحقیق

پس از توضیح روش تحقیق حال نوبت به انجام عملی و استخراج نتایج تحقیق می رسد. در این مرحله از کار، اطلاعاتی حاصل گردیده است که این اطلاعات به شکل انبوهی از داده ها می باشند و به هیچ وجه با نگاه کردن به آنها نمی توان یک استنباط مشخص و علمی از آن استخراج نمود. لذا این داده ها باید مدیریت و تدوین شوند تا بتوان تجزیه و تحلیل لازم را بر روی آنها انجام داد. این فرایندها با به کار گیری روشهای آماری امکان پذیر است. در واقع این روش های آماری هستند که با طبقه بندی، جدول بندی، تخریب و فرمول بندی می-توانند اطلاعات را به شکل مفید و قابل استفاده تبدیل سازند. به طور کلی در یک تقسیم بندی می توان روش های آماری را به دو بخش آمار توصیفی و آمار استنباطی تقسیم بندی نمود. از هر دو بخش این روشها در خلاصه سازی و استنباط داده ها استفاده می شود. در بخش آمار توصیفی با استفاده از از جداول فراوانی و نمودارهای مناسب به معرفی مشاهدات پرداخته می شود. البته لازم به ذکر است که هدف آمار توصیفی، توصیف داده ها می باشد و نه توجیه وقایع مرتبط با جامعه، همچنین هدف آمار استنباطی انجام استنباط درباره جامعه از طریق تجزیه و تحلیل اطلاعات موجود در داده های نمونه

توجه به پیشینه تاریخی و مذهبی، پتانسیل قوی برای سرمایه اجتماعی دارد؛ اما به دلیل عدم وجود مدیریت صحیح و هدایت کننده سرمایه اجتماعی در قرن گذشته، استفاده مناسبی از این سرمایه نشده و این امر سبب کاهش تدریجی سرمایه اجتماعی شده است. (سعادت، ۱۳۸۶)

«در حالت کلی، متغیرهای سن، تحصیلات، تاهل، شاغل بودن و درآمد به جز با عنصر اعتماد با سایر عناصر سرمایه اجتماعی اعم از آگاهی و توجه به امور عمومی، مشارکت های رسمی و غیر رسمی رابطه مستقیم دارد. و مردان در آگاهی و توجه به امور عمومی و مشارکت رسمی نقش بیشتری نسبت به زنان دارند و مشارکت غیر رسمی زنان بیشتر می باشد و در میزان اعتماد تفاوتی بین زن و مرد دیده نمی شود». (ناطق پور و فیروزآبادی، ۱۳۸۵: ۱۶۰-۱۹۰)

علاوه بر این در ایران اسلامی تا سال ۸۷، میان مولفه های متعدد سرمایه اجتماعی، میزان اعتماد به خانواده و نظام سیاسی و نیز میزان ارتباطات اجتماعی بالاست. در حوزه سیاسی میزان اعتماد به نظام سیاسی بالا، میزان اعتماد به نهادهای سیاسی متوسط و میزان اعتماد به کنشگران سیاسی پایین بوده است. همچنین میزان مشارکت مردم در حوزه های گوناگون اجتماعی بسیار پایین است. مجموع یافته ها نشان می دهد از نظر مردم میزان ارزش هایی مثل صداقت، امانتداری و گذشت در بین مردم پایین است و میزان رواج ضد ارزش هایی چون کلاهبرداری و چالپوسی بالا است. همچنین در مجموع میزان کل سرمایه اجتماعی در ایران نسبتاً بالاست، این میزان در سالیان

یکی از مزایای آزمون KS این است که هر یک از مشاهدات را به صورت اصلی در نظر می‌گیرد در حالی که آزمون χ^2 به طبقه بندی مشاهدات پرداخته و بدین جهت مقداری از اطلاعات را از دست می‌دهد.

دوم اینکه در مواردی که تعداد مشاهدات (n) کوچک است آزمون KS به دلیل دقیق بودن اعمال شدنی است حال آنکه آزمون χ^2 اساساً برای نمونه‌های بزرگ استفاده می‌شود.

سوم اینکه آزمون KS نسبت به آزمون χ^2 از سادگی و سهولت بیشتری برخوردار است.

حال مزایای آزمون χ^2 را بر می‌شماریم:

اول اینکه آزمون χ^2 را به سادگی می‌توان طوری تغییر داد تا امکان تخمین پارامترها نیز به وسیله مشاهدات میسر شود، ولی آزمون KS چنین انعطاف پذیری ندارد.

دوم اینکه آزمون χ^2 را می‌توان هم برای داده‌های پیوسته و هم گسسته به کار برد در حالی که آزمون KS فقط برای داده‌های پیوسته اعمال شدنی است.

در این بخش از آزمون کالموگروف اسمیرنوف جهت سنجش نرمالیتی داده‌ها استفاده گردید و با توجه به نتایج ذیل مشاهده گردید که داده‌های پژوهش نرمال هستند.

و همچنین سنجش عدم قطعیتی است که در این استنباط‌ها وجود دارد. به بیانی دیگر محقق در آمار استنباطی با استفاده از مقادیر نمونه، آماره‌ها را محاسبه نموده و به کمک آزمون فرض، آماره‌ها را به پارامترهای جامعه تعمیم می‌دهد.

این همان فرایندکاری است که بناست در این فصل صورت پذیرد که البته این اعمال پیچیده، لوازم و ابزار خاص خود را می‌طلبد که شامل نرم افزار اداری و آماری SPSS۱۶ می‌باشد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

آمار استنباطی

آزمون نیکویی برازش (سنجش نرمالیتی)

گاهی می‌خواهیم توزیع متغیری را مشخص کنیم و بررسی کنیم توزیع متغیر با توزیع نظری خاصی همگون است یا خیر مثلاً آیا توزیع متغیر نرمال است؟ آیا توزیع متغیر نمایی است؟ آیا توزیع متغیر یکنواخت است؟ و... در این موارد از آزمون‌های توزیع داده‌ها (نیکویی برازش) استفاده می‌کنیم که عمدتاً از دو آزمون χ^2 و کولموگروف اسمیرنوف (KS) استفاده می‌شود.

در اینجا بد نیست مزایای هر یک از دو آزمون χ^2 و KS را بر دیگری بر شماریم:

با توجه به جدول ذیل ملاحظه می‌گردد در سطح اطمینان ۹۵٪ کلیه سوالات آزمون شده از طریق آزمون کالموگروف اسمیرنوف نرمال می‌باشند.

Asymp. .Sig tailed ^۲	Kolmogorov- Smirnov Z	سوالات پرسشنامه	Asymp. .Sig tailed ^۲	Kolmogorov- Smirnov Z	سوالات پرسشنامه
۰,۰۰۰	۳,۴۲۱	۱۲	۰,۰۰۰	۲,۵۴۲	۱
۰,۰۰۰	۲,۵۶۲	۱۳	۰,۰۰۰	۲,۰۰۸	۲
۰,۰۰۰	۲,۳۶۶	۱۴	۰,۰۰۰	۳,۰۰۲	۳
۰,۰۰۰	۲,۰۰۴	۱۵	۰,۰۰۰	۳,۴۲۱	۴
۰,۰۰۰	۲,۰۱۵	۱۶	۰,۰۰۰	۲,۵۶۲	۵
۰,۰۰۰	۳,۰۰۱۴	۱۷	۰,۰۰۰	۲,۰۰۳	۶
۰,۰۰۰	۲,۰۲۵	۱۸	۰,۰۰۰	۲,۰۰۴	۷
۰,۰۰۰	۲,۹۹۷	۱۹	۰,۰۰۰	۲,۰۱۵	۸
۰,۰۰۰	۳,۲۴۵	۲۰	۰,۰۰۰	۳,۰۰۱۴	۹
۰,۰۰۰	۲,۰۳۵	۲۱	۰,۰۰۰	۲,۳۳۳	۱۰
			۰,۰۰۰	۳,۰۰۲	۱۱

جدول ۴: سنجش نرمالیتی

میان بعد ساختاری سرمایه اجتماعی و بهره وری واحدهای صنفی

استان مازندران رابطه معنی داری وجود دارد.

آزمون فرضیات تحقیق

آزمون فرضیه فرعی اول

حجم نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	آماره t	درجه آزادی	سطح معنی داری فرضیه اول فرعی
۷۰	۳۴۰۰.۳	۲۶۰۱۲.۱	۲۲۱.-۱	۶۹	۰.۲۷.

جدول (۷-۴). جدول آزمون t مربوط به فرضیه اول فرعی

با توجه به جدول (۷-۴) از آنجا که سطح معنی داری آزمون t تک گروهی کمتر از ۰,۰۵ است بنابراین نتیجه میگیریم میان بعد ساختاری سرمایه اجتماعی و بهره وری رابطه معنی داری وجود دارد.

آزمون فرضیه فرعی دوم

میان بعد شناختی سرمایه اجتماعی و بهره وری واحدهای صنفی استان مازندران رابطه معنی داری وجود دارد.

حجم نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	آماره t	درجه آزادی	سطح معنی داری فرضیه سوم فرعی
۷۰	۳,۵۰۰	۱,۲۶۱۶۸	۲,۲۴۲	۶۹	۴۱.۰

با توجه به جدول (۸-۴) از آنجا که سطح معنی داری آزمون t تک گروهی بیشتر از ۰,۰۵ است بنابراین نتیجه میگیریم میان بعد شناختی و بهره وری رابطه معنی داری وجود ندارد

حجم نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	آماره t	درجه آزادی	سطح معنی داری فرضیه دوم فرعی
۷۰	۰۰۰۷.۲	۱,۳۵۵۲۶	۲,۰۸۷	۶۹	۴۲۱.

جدول (۹-۴). جدول آزمون t مربوط به فرضیه سوم فرعی

میان بعد ارتباطی سرمایه اجتماعی و بهره وری واحدهای صنفی استان مازندران رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول (۱۰-۴). جدول آزمون t مربوط به فرضیه اصلی

حجم نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	آماره t	درجه آزادی	سطح معنی داری آزمون فرضیه اصلی
۷۰	۰۰۲۲۳.	۱,۲۹۵۰۵	۲,۲۹۳	۶۹	۳۵.۰

با توجه به جدول (۹-۴) از آنجا که سطح معنی داری آزمون t تک گروهی کمتر از ۰,۰۵ است بنابراین نتیجه میگیریم میان بعد ارتباطی و بهره وری رابطه معنی داری وجود دارد..

آزمون فرضیه اصلی تحقیق

شکل و ترکیب شبکه اجتماعی موجود در واحدهای صنفی به خوبی با بهره وری هماهنگ بوده و توانسته است در راستای بهبود بهره وری موثر باشند.

مدیریت مناسب زنجیره تامین باعث بهبود عملکرد شرکت لوه می شود.

فرضیه فرعی ۲ (بعد شناختی سرمایه اجتماعی ارتباط معنی داری با بهره وری واحدهای صنفی استان مازندران دارند) در بررسی های انجام شده مشخص شد که بعد شناختی با بهره وری رابطه نداشته است و این امر میتواند به این علت باشد که درک مشترک میان اصناف در سازمان های صنفی به خوبی برقرار نشده است و میزان اشتراک افراد صنفی پایین بوده و همچنین نرمها و ارزش ها در نزد اصناف به خوبی ادراک نشده است و یک وحدت رویه برای یکپارچه سازی این نرم ها و ارزش ها در افراد صنفی به خوبی برقرار نشده است و همچنین بین دیدگاهها و عقاید افراد در واحدهای صنفی تفاوت های زیادی وجود دارد و تلاشی در جهت همسو کردن این تفاوت دیدگاه در راستای بهره وری انجام نشده است و همچنین در بعد اعتماد و یکپارچگی نیز کارهای اساسی و ساختاری کمتری انجام شده است.

با توجه به جدول (۴-۱۰) از آنجا که سطح معنی داری آزمون t تک گروهی کمتر از ۰,۰۵ است بنابراین نتیجه میگیریم میان سرمایه اجتماعی و بهره وری واحدهای صنفی رابطه معنی داری وجود دارد.

نتیجه گیری

با توجه به اهداف پایان نامه و فرضیات مطرح شده نتایج تحقیق به شرح زیر میباشد:

۱-۳-۵ نتایج حاصله از فرضیات تحقیق

همچنین در خصوص بررسی و آزمون سایر فرضیات این تحقیق نتایج زیر بدست آمده است:

فرضیه فرعی ۳ (بعد ارتباطی سرمایه اجتماعی ارتباط معنی داری با بهره وری واحدهای صنفی استان مازندران دارند) در بررسی های انجام شده نشان داده شد که بعد ارتباطی با بهره وری ارتباط معنی داری دارد و این به این علت است که در واحدهای صنفی همسانی و برابری بین افراد به خوبی برنامه ریزی شده است و از این عامل توانسته اند در جهت بهره وری استفاده کنند و همچنین تعهدات بین

فرضیه فرعی ۱ (بعد ساختاری سرمایه اجتماعی ارتباط معنی داری با بهره وری واحدهای صنفی استان مازندران دارند) در بررسی های انجام شده به این نتیجه رسیدیم که بعد ساختاری با بهره وری رابطه داشته و این به این دلیل است که پیوند های موجود در شبکه اجتماعی واحدهای صنفی به خوبی توانسته است در بخش بهره وری تاثیر گذاشته و بهره وری واحدهای صنفی را بالا ببرد و همچنین روند ها و روش ها در واحدهای صنفی در راستای بهره وری تدوین شده اند و همینطور تناسب سازمانی، نقش ها، قوانین،

- توسلی، غلامعباس، (۱۳۸۲)، مشارکت اجتماعی در شرایط جامعه آنومیک، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

- جوشن لو محسن، و دیگران (۱۳۸۸)، «طراحی فرم کوتاه مقیاس بهروزی اجتماعی برای استفاده در نمونه های ایرانی»، فصلنامه رفاه اجتماعی شماره ۳۲.

- جوکار، بهرام، (۱۳۸۶)، «نقش واسطه ای تاب آوری در رابطه بین هوش هیجانی و هوش عمومی در رابطه با رضایت از زندگی»، مجله روان شناسی معاصر دوره دوم، شماره ۴.

- خواجه دادی، اشکان و دیگران (۱۳۸۷)، رابطه سرمایه اجتماعی و سلامت مادران، فصلنامه رفاه اجتماعی، شماره ۳۰ و ۳۱

- رستگار خالد، امیر، (۱۳۸۴)، گسترش نقش زنان در جهت حمایت های شغلی و اجتماعی، مجله جامعه شناسی ایران، دوره ۶، شماره ۴.

- رفیع پور، فرامرز (۱۳۷۸)، آنومی یا آشفتگی اجتماعی (پژوهشی در زمینه پتانسیل آنومی در شهر تهران)، تهران: انتشارات سروش.

- زاهدی محمد جواد و اجاقلو، سجاد، (۱۳۸۴)، «بررسی اعتماد اجتماعی و عوامل موثر بر آن در بین ساکنان شهر زنجان»، مجله جامعه شناسی ایران، دوره ۶، شماره ۴.

- سام آرام، عزت الله، (۱۳۸۸)، «بررسی رابطه سلامت اجتماعی با تاکید بر رهیافت پلیس جامعه محور»، فصلنامه علمی پژوهشی انتظام اجتماعی، سال اول، شماره ۱

افراد به خوبی توانسته است تا روابط متقابل بین آنها را در در تعیین هویت مشترک در واحد صنفی برقرار کند.

منابع فارسی

- آرون، ریمون، (۱۳۸۱)، مراحل اساسی سیر اندیشه در جامعه شناسی، ترجمه باقر پرهام، تهران: انتشارات علمی- فرهنگی

- ازکیا، مصطفی و غفاری، غلامرضا، (۱۳۸۰)، «بررسی رابطه اعتماد و مشارکت اجتماعی در نواحی روستایی کاشان»، نامه علوم اجتماعی، شماره ۱۸.

- باستانی، سوسن و دیگران، (۱۳۸۷)، «سرمایه اجتماعی شبکه و روابط متقابل بین شخصی»، مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی، سال ۱۶، شماره ۶۱.

- بخششی پور رودسری، عباس؛ پیروی، حمید و عابدیان، احمد، (۱۳۸۴)، بررسی رابطه میان رضایت از زندگی و حمایت اجتماعی با سلامت روان در دانشجویان، فصلنامه اصول بهداشت روانی، سال هفتم، شماره ۲۸-۲۷

- پاتنام، رابرت، (۱۳۸۰)، دموکراسی و سنت های مدنی، ترجمه دلفروز، تهران: انتشارات روزنامه سلام.

- تاجبخش، کیان (۱۳۸۴)، سرمایه اجتماعی، اعتماد و دموکراسی، تهران: نشر شیرازه

- کرتیس، آنتونی جیمز، (۱۳۸۲)، روان شناسی سلامت، ترجمه فرامرز سهرابی، تهران: طلوع دانش.
- گنگر لو، مریم، (۱۳۸۷)، «سنجش میزان سلامت اجتماعی دانشجویان شاهد و غیر شاهد در دانشگاه علامه طباطبایی»، پایان نامه کارشناسی ارشد مددکاری اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی
- گیدنز، آنتونی، (۱۳۷۷)، پیامدهای مدرنیت، ترجمه محسن ثلاثی، تهران: نشر مرکز، چاپ اول
- محسنی تبریزی، علیرضا، شیر علی، اسماعیل، (۱۳۸۸)، «عوامل موثر بر اعتماد اجتماعی دانشجویان ایرانی خارج از کشور مورد پژوهی دانشگاه‌های کشور آلمان»، فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، شماره ۵۲
- یزدان پناه، لیلیا، (۱۳۸۲)، «بررسی عوامل موثر بر مشارکت اجتماعی شهروندان ۱۸ سال به بالای شهر تهران»، پایان نامه دکتری رشته جامعه شناسی، دانشگاه علامه طباطبایی
- سجادی، حمیرا، صدرالاسادات، سید جلال، (۱۳۸۴)، «شاخص‌های سلامت اجتماعی»، فصلنامه سیاسی اقتصادی، شماره ۲۰۷ و ۲۰۸.
- سعادت، رحمان (۱۳۸۵)، «تخمین سطح و توزیع سرمایه اجتماعی استان‌ها»، فصلنامه رفاه اجتماعی، شماره ۲۳
- شارع پور، محمود، (۱۳۸۸)، «بررسی عوامل موثر بر اعتماد اجتماعی به نیروهای انتظامی (مطالعه موردی استان مازندران)»، جامعه شناسی کاربردی، مجله علمی پژوهشی دانشگاه اصفهان، شماره ۳۶
- عبدالله تبار، هادی و دیگران، (۱۳۸۷)، بررسی سلامت اجتماعی دانشجویان، فصلنامه رفاه اجتماعی، شماره ۳۰ و ۳۱
- علیوردی زیا، اکبر؛ شارع پور، محمود، ورمز یار، مهدی، (۱۳۸۷)، «سرمایه اجتماعی خانواده و بزهکاری»، فصلنامه پژوهش زنان، دوره ۶، شماره ۲
- فدایی مهربانی، مهدی، (۱۳۸۶)، «شهرنشینی، رسانه و سلامت اجتماعی»، نشریه پژوهش و سنجش، شماره ۱۴۹.

منابع لاتین

- Blanco, Amalio & Diaz, Dario, (۲۰۰۷), social order and mental health: a social well-being approach, Autonomia university of Madrid, psychologie in spain, vol. ۱۱ (۵).
- Callaghan, Lisa, (۲۰۰۸), Social Well-Being in Extra Care Housing: An Overview of the Literature, personal social service
- قاسمی، وحید، اسماعیلی، رضا و ربیعی، کامران، (۱۳۸۵)، «سطح بندی سرمایه اجتماعی در شهرستان‌های استان اصفهان»
- قاندي، غلامحسین، یعقوبی، حمید، (۱۳۸۷)، رابطه بین ابعاد حمایت اجتماعی ادراک شده و ابعاد بهزیستی اجتماعی دانشجویان، مجله ارمغان دانش، دوره ۱۳، شماره ۲.

- Larson,James, (۱۹۹۳),the measurement of social well-being, social Indicators Research ۲۸,pp۲۸۵-۲۹۶.
- Paxton,Pamela, ۲۰۰۲."social capital anddemocracy: an Interdependent Relationship".American sociological review,vol.۶۷, ۲۵۴-۲۷۷
- Parry sarah patricia,M.s.s.w,(۱۹۸۷),Astudy of the relationship between visitation and the perceived social well-being of nursing home residents,the university of texas at Arlington.
- Shapiro, Adam& Keyes, Corey Lee.M,(۲۰۰۷), Marital Status and Social Well-Being: Are the Married Always Better Off? Springer Science+Business Media B.V.
- World Health organization(WHO)۱۹۷۹, Health for all,Sr.
- research unit,established at the universityof kent an Canterbury, www.ukc.ac.uk/PSSRU
- Cicognani . Elvira& Pirini, Claudia & Keyes, Corey & Joshanloo, Mohsen & Rostami, Reza & Nosratabadi, Masoud, (۲۰۰۷), Social Participation, Sense of Community and SocialWell Being: A Study on American, Italian and Iranian University Students, Springer Science+Business Media B.V.pp۹۷-۱۱۲.
- Fild,John,۲۰۰۳." social capital" .published by Routledge, London, UK
- Herzong,A.R :ofstedal, M.B &Wheeler, L .M (۲۰۰۲), Social Engagement and its Relationship to health , clinical Geriatric Medicine, ۱۸(۳),ix.
- Huppert.felicia&Marks.nic&clark.andrew&etal,(۲۰۰۶),personal and social well-being modul for the European socialsurvey, Round۳ .
- Keyes, Corey Lee.M & Shapiro, Adam, (۲۰۰۴), social well-being in the united states: A Descriptive Epidemiology.
- Keyes, Corey Lee.M, (۱۹۹۸),social well-being, social Psychology Quarterly, vol.۶۱,N.۲,pp۱۲۱-۱۹۰.